

Op vakantie in Duitsland

Harz

Fraaie bergen, pittoreske dorpjes en veel bijzonders op railgebied. Dat is wat de Harz aantrekkelijk maakt voor spoorwegliefhebbers. Het meest bijzondere is te zien in het oostelijke deel, dat vroeger tot de DDR behoorde.

Algemene informatie

Over de Harz bestaan diverse toeristische websites. Een prima startpunt voor algemene informatie en bijvoorbeeld voor het boeken van overnachtingen begint op de speciale Harz-pagina van het Nederlandse Startpagina. [Klik hier](#).

Hoofdlijnen

Er lopen geen hoofdlijnen door de Harz. Langs dit gebied liggen wel enkele hoofdlijnen die de moeite van een bezoek waard zijn, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van armseinen:

- Northeim - Herzberg - Nordhausen
- (Bad Harzburg -) Goslar - Seesen
- Halberstadt - Quedlinburg - Thale

Nebenbahnen (met personenverkeer)

- Vienenburg - Bad Harzburg
- Goslar - Bad Harzburg
- Seesen - Herzberg
- Blankenburg (Harz) - Halberstadt (druk goederenverkeer)

Nebenbahnen (zonder verkeer)

- Herzberg - Siebertal
- Mühlental - Königshütte
- Bergra/Kelbra - Stolberg (Harz)
- Klostermansfeld – Wippra (lijn is in 2015 jaar gesloten; tijdens het weekend en feestdagen worden ritten georganiseerd, zie hiervoor de website van de [Wipperliese](#)). Informatie onder voorbehoud.

Smalspoorlijnen (stoom- en dieselexploitatie door de Harzer Smalspurbahnen - HSB)

- Wernigerode - *Drei Annen Hohne* - Schierke - Brocken,
 - Drei Annen Hohne* - Elend - Sorge - *Eisfelder Talmühle* - Nordhausen,
 - Eisfelder Talmühle* - *Stiege*,
 - Quedlinburg - Gernrode - *Alexisbad* - *Stiege* - Hasselfelde,
 - Alexisbad* - Harzgerode
- (*Cursieve* plaatsen zijn splitsingstations - aansluitingen op andere spoorlijnen te Wernigerode, Gernrode en Nordhausen)

Spoorzoeken (opgebroken lijnen)

Een *niet*-complete opsomming:

- Blankenburg (Harz) - Quedlinburg (via Thale Nord)
- Thale Nord - Thale Bodental
- Elbingerode - *Drei Annen Hohne*
- Ellrich - *Zorge*

- Bad Lauterberg - St. Andreasberg
- Scharzfeld - Bad Lauterberg
- Goslar - Clausthal/Zellerfeld - Altenau
- Sorge - Braunlage - Wurmberg (vroegere smalspoornet)
- Braunlage - Walkenried (vroegere smalspoornet)
- Königshütte - Tanne (normaalspoor)
- Tanne - Braunlage (vroegere smalspoornet)

Tip 1: een rit met de Harzer Smalspurbahnen en de Selketalbahn

De Harz heeft het grootste aaneengesloten smalspoornet van Duitsland. Op een groot deel van de lijnen wordt speciaal voor toeristen met stoomtractie gereden. Het net strekt zich uit van Wernigerode, waar het grote stoomdepot zich bevindt, tot Nordhausen en Quedlinburg. Een letterlijk hoogtepunt vormt de beklimming met de stoomtrein van de Brocken, de hoogste berg in de Harz. Een andere bijzonderheid op dit net zijn de trams op het laatste stuk net voor en in Nordhausen, waarop het ongeëlektrificeerde deel trams met dieseltractie rijden om vervolgens in de stad zelf over te schakelen op elektrische tractie. Voor toeristen zijn speciale goedkope tickets te verkrijgen. Het misschien wel meest bijzondere treinkaartje is ook in dit gebied te koop: een enkele reis van Sorge (Nederlands: zorg) naar Elend (Nederlands: ellende). Meer informatie over de treinen, de dienstregeling en de verschillende kaartsoorten is te vinden op de website van de [HSB](#). Aanvullende informatie is te vinden op de website van de [Selketalbahn](#).

Tip 2: de Rübelandbahn

De spoorlijn van Blankenburg (Harz) - Michaelstein (Spitzkehre) - Rübeland - Elbingerode - Mühlental is een echte berglijn met forse stijgingen. Wie dat waardeert maar ook geïnteresseerd is in goederenvervoer, komt hier aan zijn trekken. Inmiddels is de stroom weer ingeschakeld en wordt er nagenoeg geheel elektrisch gereden. Fraaiste fotopunten zijn te vinden tussen Rübeland (langs de weg in het dorp zelf), bij Neuwerk (een hoog viaduct) en rond Hüttenrode. Sinds kort rijden er bij speciale gelegenheden weer reizigerstreinen en wel met een stoomlocomotief van de Baureihe 95. Meer informatie over de dienstregeling en de rijdagen is te vinden op de website van de [Rübelandbahn](#).

Wie daar wat spoorzoekactiviteiten aan wil vastknopen, zit goed. Vanuit Elbingerode loopt de opgebroken lijn naar Drei Annen Hohne en het tracé is goed te volgen en verloopt door een bosrijk gebied. Daar aangekomen kan de stoomtrein weer worden genomen naar bijvoorbeeld Wernigerode.

Tussen Elbingerode en Mühlental bestaat nog een geregeld goederenverkeer. De lijn loopt nog door tot Königshütte, maar wordt op dit laatste stuk niet meer gebruikt. Daarna kan het vroegere tracé worden gevolgd tot Tanne, dat vrijwel naast de weg tussen beide plaatsen ligt. In Tanne begon vroeger ook de smalspoorlijn naar onder meer Braunlage en wie dit baanlichaam volgt zal in de vroegere grensbrug zelfs nog rails ontdekken. Meer informatie is te vinden op de website over de [Rübelandbahn](#).

Tip 3: de armseinbrug van Bad Harzburg

Op tal van plaatsen in de Harz bevinden zich stations met armseinen en bedagde, monumentale seinhuizen. De fraaiste armseinbrug van Duitsland is te vinden op het station van Bad Harzburg en deze laat zich gemakkelijk vanaf het perron fotograferen. Een bezoek aan dit station is overigens gemakkelijk te combineren met Vienenburg, waar het oudste stationsgebouw van deze regio staat en waar ook een [klein spoorwegmuseum](#) te vinden is.

Websites:

- Een beschrijving van de meeste lijnen in en om de Harz van Rainer Richter, [klik hier](#).
- Een overzicht over alle websites die op de een of andere manier de begrippen 'spoor' en Harz verbinden is te vinden op de website van de [Selketalbahn](#) (directe link).
- Ook aan te raden: de website [Harzlife](#), met veel spoorse info en tips.

[Terug naar het overzicht van vakantiebestemmingen](#)